

Een dodelijke proefballon

Katholiek Nieuwsblad, 9 maart 2012

door dr. Lambert Hendriks, docent filosofische ethiek en moraaltheologie aan het grootseminarie Rolduc

[KatholiekNieuwsblad](#)

Met een pleidooi voor 'postnatale abortus' wekken twee ethici heel wat verontwaardiging op. Terecht, want hun argumentatie rammelt.

Door erop te wijzen dat alle argumenten waarmee abortus inmiddels geaccepteerd is, net zo goed kunnen gelden voor pasgeborenen, willen Giubilini en Minerva in het *Journal of Medical Ethics* aantonen dat het doden van pasgeborenen volstrekt verantwoord kan zijn.

Elke reden goed genoeg?

Zij concluderen dat een pasgeborene, net als een foetus, geen actueel (feitelijk) persoon is en dat deze daarom geen belangen kan hebben die in het oog moeten worden gehouden. Aangezien "de belangen van potentiële personen nul zijn", is elke reden die een moeder of een gezin kan hebben om het leven van de pasgeborene te beëindigen genoeg. Dit geldt voor pasgeborenen die ziek zijn en ernstig lijden, maar net zo goed voor gezonde baby's. Wat in de ogen van deze ethici 'slechts' gebeurt bij abortus of bij het doden van een pasgeborene, is dat verhinderd wordt dat ze daadwerkelijk personen worden. Feitelijk wordt er dus niemand geschaad.

Opvallend

Wat opvalt, is het gemak waarmee ze onderbouwen dat het doden van pasgeborenen legitiem zou moeten zijn in de situaties waarin ook abortus dat is. Dit is het gevolg van de gebruikte argumenten. Er wordt niet zozeer ingezet op pijn of lijden, maar op het feit dat mensen niet per definitie ook personen zijn. Alleen actuele personen hebben in hun visie menswaardigheid en recht op bescherming van belangen.

Zowel aan foetussen als aan pasgeborenen komt het in de gebruikte definitie niet toe een persoon genoemd te worden, omdat zij niet in staat zijn het niet-bestaan als een verlies te ervaren. Zonder harde grenzen te trekken, concluderen de onderzoekers daaruit dat "hoe zwak de belangen van actuele mensen ook mogen zijn, ze altijd boven het vermeende belang van potentiële mensen gaan om actuele mensen te worden". Het doden van zowel foetussen als pasgeboren zou dan niet ethisch bezwaarlijk zijn.

Oh ironie

Het tijdschrift verdedigt de fel bediscussieerde plaatsing van het artikel door erop te wijzen dat de argumenten niet nieuw zijn (vgl. Peter Singer). De redacteur wijst erop dat ook nieuwe punten worden aangedragen, waaronder het feit dat "infanticide al wordt toegepast in Nederland". Met het Gronings Protocol uit 2004 is het inderdaad zo dat er bij ondraaglijk en uitzichtloos lijden ook al bij pasgeboren kinderen van een soort 'euthanasie' sprake kan zijn.

Ironisch genoeg verschenen tegelijkertijd met het artikel over 'postnatale abortus' berichten over onderzoeken waaruit blijkt dat pasgeboren baby's bijvoorbeeld bij een spina bifida ('open ruggetje') helemaal niet ondraaglijk lijden.

Gelukkig, ophef

Het voorstel tot het doden van pasgeboren baby's, ofwel 'postnatale abortus' in meer versluierd taalgebruik, zorgt ook in Nederland gelukkig voor ophef. Het schokkende is echter niet de verschuiving van ongeborn naar geboren leven. Een van de zwaarwegende elementen in het anti-abortusstandpunt is immers ook dat er geen wezenlijk verschil is tussen de ongeborn foetus en een pasgeborene.

Het venijn zit in de steeds verder opschuivende gevolgen van de redenering waarmee abortus gelegitimeerd wordt, omdat er nog geen sprake zou zijn van een persoon. Er is bij deze 'wetenschappelijke proefballonnetjes' geen sprake van voortschrijdend inzicht, maar van het door gewenning onschadelijk maken van de spontane gevoelens van afkeer en onrechtvaardigheid die zulke voorstellen oproepen.

Terechte afkeer

De reactie van afkeer op deze steeds verder gaande consequenties is echter terecht. Of een mens een persoon is of niet, is geen kwestie van mogelijkheden en perspectieven die al dan niet aanwezig zijn. Het mens-zijn draagt in zichzelf een recht op beschermwaardigheid.

Vanaf het prilste begin verdient ieder mens het om als een persoon behandeld te worden: eenvoudigweg omdat hij een mens is. Dat is nu juist de waarborg die ieder hoort te krijgen, ook zonder dat hij er nog iets tegenover kan stellen. De vraag blijft waarom die afkeer er bij 'postnatale abortus' wel is en prenatale abortus door velen volstrekt wordt geaccepteerd.

Een gave

De manieren waarop mensen zoeken naar levensbeëindiging staan in deze tijd volop in de belangstelling. Natuurlijk hebben sommigen een zeer zwaar lijden te dragen. Dat verandert echter niets aan de beschermwaardigheid van het menselijk leven in zich. Steeds mogen we ervan overtuigd zijn dat ieder leven een gave is, die kostbaar is in het oog van God. Voor sommigen valt dit zwaar, voor anderen is het een troost, maar steeds is het leven een geschenk dat we mogen koesteren en respecteren.

Overgenomen met toestemming van Katholiek Nieuwsblad.